

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till utredningen Ingripande mot satellitsändningar med hänsyn till Sveriges säkerhet (Ku 2022:02)

Beslut vid regeringssammanträde den 23 mars 2023

Ändring i uppdraget

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 kommittédirektiv om ingripande mot satellitsändningar med hänsyn till Sveriges säkerhet (dir. 2022:81). Enligt direktiven ska uppdraget redovisas senast den 15 juni 2023.

Utredaren får nu även i uppdrag att bland annat

- föreslå när och på vilket sätt ingripanden med hänsyn till Sveriges säkerhet ska kunna göras mot sändningar av radio, tv och sökbar text-tv som det krävs tillstånd för av Myndigheten för press, radio och tv,
- analysera och föreslå om och i så fall när ett tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv att sända tv och sökbar text-tv ska kunna återkallas på grund av yttrandefrihetsbrott, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 30 oktober 2023.

Uppdraget att föreslå bestämmelser om ingripanden mot tillståndspliktiga radio- och tv-sändningar

I departementspromemorian Återkallelse av sändningstillstånd med hänsyn till Sveriges säkerhet (Ds 2022:20) föreslås bland annat att den som sänder radio, tv eller sökbar text-tv med tillstånd av Myndigheten för press, radio

och tv ska bedriva sändningarna så att de inte orsakar fara för Sveriges säkerhet. Om tillståndshavaren väsentligt brutit mot detta krav får tillståndet återkallas. I promemorian föreslås även att ett tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv att sända tv och sökbar text-tv får återkallas om en domstol funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten. Fråga om återkallelse föreslås prövas av domstol med jury på talan av Justitiekanslern. Ett beslut om återkallelse får fattas endast om det med beaktande av skälet för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Promemorian har remitterats. Majoriteten av remissinstanserna framför kritik mot förslaget att ett tillstånd ska få återkallas med hänsyn till Sveriges säkerhet och då framför allt mot förslagets utformning. Kritiken som förs fram gäller i huvudsak att det i promemorian inte görs tillräckliga avvägningar mot yttrandefriheten och andra tungt vägande intressen vid en fråga om återkallelse. Förslaget lever, enligt kritiken, inte heller upp till de krav på förutsägbarhet och tydlighet som ska ställas upp på en reglering. Flera remissinstanser, däribland Göteborgs universitet (Nordicom), Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt och Tidningsutgivarna (TU), lyfter också fram att det är otydligt vad som innefattas i begreppet Sveriges säkerhet. Detta medför enligt remissinstanserna en risk för tolkningssvårigheter vid tillämpningen och även en risk för en omotiverad själv censur, dvs. att en utgivare avstår från publiceringar. Det påpekas också att förhållandet till annan lagstiftning och EU-rätten är otydligt. Flera remissinstanser framför även att förhållandet mellan förslaget om återkallelse av tillstånd med hänsyn till Sveriges säkerhet och förslaget om återkallelse vid yttrandefrihetsbrott är otydligt.

Sändningar av radio och tv via marknät och satellit regleras närmare i radio- och tv-lagen. Utredaren har sedan tidigare i uppdrag att bland annat föreslå när och på vilket sätt ingripanden med hänsyn till Sveriges säkerhet ska kunna göras mot satellitsändningar av radio, tv och sökbar text-tv. En reglering om ingripande mot sändningar av radio, tv och sökbar text-tv med hänsyn till Sveriges säkerhet bör utgå från samma principer för när och på vilket sätt ett ingripande bör få göras, oavsett om det varit fråga om en sändning via marknät eller satellit. Ett regelverk för ingripande mot sändningar av radio och tv med hänsyn till Sveriges säkerhet bör därför, när så är möjligt, vara utformat på ett enhetligt sätt för att på så sätt skapa förutsättningar för ett sammanhållet, tydligt, förutsägbart och konsekvent

regelverk. Samtidigt kan det finnas skäl för att ha olika bestämmelser för ingripanden beroende på sändningsform och beroende på om sändningarnas innehåll faller under svensk jurisdiktion. Gemensamt är dock att yttrandefrihetsgrundlagens förbud mot censur och andra hindrande åtgärder medför att ingripanden endast får göras i efterhand.

Frågan om när och på vilket sätt ett ingripande ska kunna göras mot sändningar av radio och tv, i marknät eller via satellit, bör således behandlas i ett sammanhang för att uppnå ett tydligt och sammanhållet regelverk. Utredningens uppdrag ska därför utökas till att även avse ingripanden mot sändningar av radio och tv som det krävs tillstånd för av Myndigheten för press, radio och tv, med hänsyn till Sveriges säkerhet.

För att skapa förutsättningar för ett tydligt, sammanhållet och konsekvent regelverk för ingripanden mot radio- och tv-sändningar i marknät och satellit bör även frågan om återkallelse av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv vid yttrandefrihetsbrott ingå i utredningens uppdrag. Uppdraget ska därför utökas till att även avse möjligheten att kunna återkalla ett tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv att sända tv och sökbar text-tv vid yttrandefrihetsbrott.

Utredaren ska därför

- föreslå när och på vilket sätt ingripanden med hänsyn till Sveriges säkerhet ska kunna göras mot sändningar av radio, tv och sökbar text-tv som det krävs tillstånd för av Myndigheten för press, radio och tv,
- föreslå hur förfarandet vid ingripanden med hänsyn till Sveriges säkerhet mot sändningar som det krävs tillstånd för av Myndigheten för press, radio och tv ska vara utformat,
- analysera och föreslå om och i så fall när ett tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv att sända tv och sökbar text-tv ska kunna återkallas på grund av yttrandefrihetsbrott, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska vid uppdragets genomförande beakta de remissvar över promemorian Återkallelse av sändningstillstånd med hänsyn till Sveriges säkerhet (Ds 2022:20) som kommit in till Regeringskansliet (Kulturdepartementet).

Redovisning av uppdraget

Utredningstiden förlängs. Enligt de ursprungliga direktiven skulle uppdraget redovisas senast den 15 juni 2023. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 30 oktober 2023.

(Kulturdepartementet)